

Informacja pokontrolna 1/RPMA.04.03.01-14-9828/17-00

(nr kolejny) (nr umowy o dofinansowanie)

CZĘŚĆ A – INFORMACJE FORMALNE

1. Numer kontroli: 1

2. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

- Art.22 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 oraz Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014 – 2020;
- Porozumienie w Sprawie Realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 z dnia 2 lipca 2015 r. zawartego pomiędzy Zarządem Województwa Mazowieckiego, a Mazowiecką Jednostką Wdrażania Programów Unijnych;
- § 18 Umowy o dofinansowanie projektu nr RPMA.04.03.01-14-9828/17-00, podpisanej w dniu 27.09.2018 r., aneksowanej trzykrotnie w dniach 27.09.2018r., 25.07.2019r., 29.01.2020r.;
- Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 37/20 z dnia 27.01.2020 r.

3. Nazwa jednostki kontrolującej: Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych.

4. Skład Zespołu kontrolującego:

- Wojciech Tyfel-Łączkowski – Kierownik Zespołu kontrolującego,
- Jerzy Szubzda – Członek Zespołu kontrolującego.
- Michał Wojda – Członek Zespołu kontrolującego,
- Daniel Kupniewski – Członek Zespołu kontrolującego.

5. Termin kontroli: 29 stycznia do 5 marca 2020 r.

6. Rodzaj kontroli: w miejscu realizacji projektu/w siedzibie beneficjenta/w miejscu przechowywania dokumentów/w miejscu, w którym dostępna jest dokumentacja – w trakcie.

7. Tryb kontroli: planowa.

8. Okres objęty kontrolą: 9.02.2012r. (data Zarządzenia Dyrektora MZDiK w Radomiu nr 7A/NA/2012R. ws. archiwizacji dokumentacji związanej z dofinansowaniem ze środków zewnętrznych - data najwcześniejszego dokumentu związanego z realizacją projektu) – 28.01.2020r. (dzień przed rozpoczęciem kontroli).

9. Nazwa oraz adres jednostki kontrolowanej/beneficjenta:

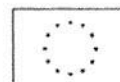
- Gmina Miasta Radomia, ul. Jana Kilińskiego 30, 26-600 Radom;
- Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu, Traugutta 30/30A, 26-610 Radom;
- Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu, ul. Graniczna 24, 26-600 Radom.

10. Jednostkę kontrolowaną reprezentowali:

- Pan Radosław Witkowski - Prezydent Miasta Radomia,
- Pan Piotr Wójcik - Dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji,
- Pan Waldemar Trelka - Starosta Radomski,
- Pan Roman Frąk - Wicestarosta Radomski.

11. Informacji będących przedmiotem ustaleń kontroli udzielali i dokumenty przedstawiali:

- Jacek Ziętkowski - Kierownik Referatu - Wydziału Inwestycji Urzędu Miejskiego,
- Tomasz Nowakowski – Kierownik Referatu – Wydziału Inwestycji Urzędu Miejskiego (w zakresie zamówień publicznych),
- Anna Biesiadecka - Inspektor Wydziału Funduszy Unijnych Urzędu Miejskiego,
- Anna Badowska - Główny Specjalista Wydziału Księgowości Urzędu Miejskiego,
- Sebastian Smolarski - Kierownik Działu Dokumentacji i Mostów MZDiK,
- Dorota Musiałek - Specjalista Działu Dokumentacji i Mostów MZDiK,
- Marzena Gębczyk - Główna Księgowa MZDiK,
- Anna Jurek – Starszy Specjalista MZDiK,
- Marta Zimnicka, Kierownik Działu Zamówień Publicznych MZDiK,

- Beata Dąbrowska – Kierownik Działu Inwestycji MZDiK,
- Joanna Chojnacka – Dyrektor PZDP (Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych),
- Dorota Różańska – Główny Księgowy PZDP,
- Katarzyna Zaraś – Księgowa w PZDP,
- Katarzyna Krześniak – Kierownik Zespołu Inwestycji i Zamówień Publicznych PZDP,
- Anna Szewczyk – starszy specjalista w Zespole Inwestycji i Zamówień Publicznych PZDP.

12. Nazwa kontrolowanego projektu (priorytet, działanie, nazwa projektu, numer umowy o dofinansowanie):

- Priorytet IV – Przejście na gospodarkę niskoemisyjną;
- Działanie 4.3 – Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza;
- Poddziałanie 4.3.1 – Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej;
- Nazwa projektu – *Rozwój infrastruktury w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Miasta Radomia oraz Powiatu Radomskiego;*
- Numer umowy RPMA.04.03.01-14-9828/17-00.

13. Zakres kontroli:

Zgodnie z ostatnią wersją Informacji o kontroli z dnia 19.02.2020r. oraz Upoważnieniem nr 37/20 do przeprowadzenia kontroli z dnia 27.01.2020 r., kontrola dotyczyła prawidłowości wykorzystania środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 4.3– Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, Poddziałania 4.3.1. – Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza i rozwój mobilności miejskiej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020. Zgodnie z informacją o kontroli zakresem kontroli była weryfikacja rzeczowej oraz finansowej realizacji projektu, w tym weryfikacja prawidłowości udzielenia zamówień. W ramach kontroli w trakcie/w miejscu realizacji projektu/w siedzibie beneficjenta/w miejscu przechowywania dokumentacji, przeprowadzone zostały w szczególności następujące czynności kontrolne:

- weryfikacja realizacji dostaw i usług współfinansowanych w ramach projektów, w odniesieniu do wydatków rozliczanych we wnioskach o płatność;
- weryfikacja zgodności realizacji robót budowlanych odnoszących się do wydatków rozliczanych we wnioskach o płatność z zakresem wskazanym we wnioskach o płatność;
- sprawdzenie czy faktyczny stan realizacji projektu jest zgodny z umową o dofinansowanie i odpowiada informacjom ujętym we wnioskach o płatność;
- weryfikacja faktycznego poniesienia wydatków rozliczanych we wnioskach o płatność oraz ich zgodności z programem operacyjnym oraz zasadami unijnymi i krajowymi;
- kontrola osiągniętych do dnia kontroli wskaźników produktu i rezultatu;
- kontrola rozliczeń finansowych obejmująca: weryfikację zgodności kopii dokumentacji złożonej przy wniosku o płatność z oryginałami tych dokumentów, sprawdzenie ścieżki finansowo–księgowej na kompletach dokumentów księgowych złożonych przy wniosku o płatność, sprawdzenie czy prowadzona jest wyodrębniona ewidencja księgowa wydatków poniesionych w związku z realizacją Projektu;
- kontrola wywiązania się Beneficjenta z obowiązków informacji i promocji projektu;
- weryfikacja zakończonych do dnia kontroli zamówień publicznych związanych z realizacją projektu pod względem zgodności z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych oraz zasadą konkurencyjności określoną w umowie o dofinansowanie i dokumentach programowych, które nie podlegały wcześniejszej weryfikacji.

14. Informacje na temat wielkości i sposobu doboru próby dokumentów do kontroli:

100% dokumentacji odnoszącej się do obszarów wskazanych w zakresie kontroli.

CZĘŚĆ B – OPIS STANU FAKTYCZNEGO

Pouczenie o prawach stron

Przed rozpoczęciem kontroli Kierownik Zespołu kontrolującego poinformował beneficjenta o prawach kontrolujących wynikających z postanowień § 18 Umowy o dofinansowanie projektu. Na zakończenie kontroli beneficjent został poinformowany o terminie przesłania informacji pokontrolnej oraz o prawie oraz terminie wniesienia umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w informacji pokontrolnej.

1. Zgodność projektu z umową i wnioskiem o dofinansowanie projektu

W dniu 27.09.2018 r. została zawarta umowa nr RPMA.04.03.01-14-9828/17-00 pomiędzy Województwem Mazowieckim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Mazowieckiego, w imieniu którego działa Mazowiecka

12. Spis dokumentów przekazanych jednostce kontrolującej

- Harmonogram zamówień w ramach projektu z dnia 11.02.2020r.;
- Oświadczenia o kompletności (3 szt.) z dni 31.01.2020, 10.02.2020r.; 05.03.2020r.;
- Wyjaśnienie rozbieżności w wysokości 216,10 zł z dnia 28.05.2020r.;
- Oświadczenie dot. omyłkowej zapłaty odszkodowania z rachunku bieżącego z dnia 02.03.2020r.;
- Oświadczenie dotyczące prowadzenia rachunków bankowych w projekcie z dnia 07.02.2020r.;
- Dwa oświadczenia dotyczące duplikatów faktur i faktur korygujących z dni 10.02.2020r. i 18.02.2020r.;
- Dwa oświadczenia dotyczące wyodrębnionej ewidencji księgowej z dni 07.02.2020r. i 18.02.2020r.;
- Oświadczenie dotyczące VAT wraz z załącznikami z dnia 10.02.2020r.;
- Oświadczenie dotyczące rozliczonych wydatków z dnia 13.02.2020r.;
- Zestawienie dokumentów księgowych przedstawionych do refundacji z dnia 13.02.2020r.;
- Oświadczenie z dnia 13.02.2020r. dotyczące osiągniętych wskaźników wraz z załącznikami;
- Protokół końcowego odbioru robót z dnia 29.11.2019r. wraz z załącznikami;
- Oświadczenie z dnia 11.02.2020r. dotyczące działań związanych z archiwizacją dokumentów w ramach projektu wraz z załącznikami;
- Wykaz działań promocyjnych zrealizowanych w ramach projektu przez gminę i powiat;
- Dokumentacja przetargowa;
- Informacja o zawartych umowach z wykonawcami wraz z aneksami z dnia 11.02.2020r.

Wymienione w treści Informacji pokontrolnej dowody kontroli dostępne są do wglądu w Wydziale Kontroli Projektów EFRR Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa.

CZĘŚĆ C – OCENA STANU FAKTYCZNEGO, WYKRYTE UCHYBIENIA, NIEPRAWIDŁOWOŚCI ORAZ ICH EWENTUALNE SKUTKI FINANSOWE

1. OCENASTANU FAKTYCZNEGO

1.1. Zgodność projektu z umową i wnioskiem o dofinansowanie projektu

Projekt jest realizowany zgodnie z zawartą umową i wnioskiem o dofinansowanie.

1.2. Cel projektu

Cele projektu na dzień przeprowadzenia kontroli są realizowane zgodnie z zawartą umową i wnioskiem o dofinansowanie.

1.3. Rzeczowa realizacja projektu

Faktyczny stan realizacji projektu jest zgodny z dokumentacją aplikacyjną, wdrożeniową oraz z umową o dofinansowanie.

Faktyczny stan realizacji projektu odpowiada informacjom ujętym w rozliczonych wnioskach o płatność.

Dostawy i usługi współfinansowane w ramach projektu, odnoszące się do wydatków rozliczanych we wnioskach o płatność zostały zrealizowane zgodnie z założeniami.

Roboty budowlane odnoszące się do wydatków rozliczanych we wnioskach o płatność zostały wykonane w zakresie wskazanym we wnioskach o płatność.

Rzeczowa realizacja projektu jest realizowana zgodnie z zawartą umową i wnioskiem o dofinansowanie.

2020

1.10. Poprawność stosowania zasady konkurencyjności

Nie dotyczy

1.11 Poprawność udzielania zamówień w przypadku wydatków o wartości od 20 tys. PLN netto do 50 tys. PLN netto włącznie

Beneficjent zrealizował projekt zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 dotyczącymi wydatków o wartości od 20 tys. PLN netto do 50 tys. PLN netto włącznie. Umowy z wykonawcami realizowane są zgodnie z ich założeniami oraz właściwymi wytycznymi.

2. STWIERDZONE UCHYBIENIA

Nie stwierdzono

3. STWIERDZONE NIEPRAWIDŁOWOŚCI

3.1 Zamówienie pn.: „Przebudowa chodnika na ciąg pieszo – rowerowy wzdłuż ul. Kozienickiej na odcinku od ul. Towarowej do wiaduktu kolejowego w Radomiu” o sygnaturze: NZ.8161.117.2017. W skontrolowanym postępowaniu stwierdzono naruszenia ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017., poz. 1579 z późn. zm.) – pozycja nr 3 - Harmonogramu zamówień publicznych).

Naruszony przepis:

- Naruszenie § 14 ust. 1 Umowy o dofinansowanie nr RPMA.04.03.01-14-9828 w związku z naruszeniem art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych polegającym na dokonaniu istotnej zmiany umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy - wydłużenie terminu realizacji umowy.

Korekta: 25%.

W dniu 9 listopada 2017 r. z wykonawcą Budromex Radom Emilia Podsiadła, ul. Wolanowska 228, 26 – 600 Radom zawarto umowę o roboty budowlane o numerze 116/IN/2017, z terminem wykonania zamówienia do dnia 20 grudnia 2017 r.

Następnie wprowadzono zmiany postanowień umowy w zakresie terminu wykonania zamówienia, tj.:

- Aneks nr 1 z dnia 19 grudnia 2017 r. dotyczący zmiany terminu zakończenia robót budowlanych z dnia 20 grudnia 2017 r. na dzień 29 grudnia 2017 r. Termin realizacji zamówienia wydłużony został o 9 dni. Powodem zawarcia aneksu była konieczność dokonania zmian projektowych uwzględniających istnienie niezainwentaryzowanego kanału deszczowego, konieczność przeprowadzenia czasochłonnych czynności odwodnienia wykopu (istnienie przewarstwień geologicznych z przesiąkami wód gruntowych) oraz opady deszczu ze śniegiem),
- Aneks nr 2 z dnia 29 grudnia 2017 r. dotyczący zmiany terminu zakończenia robót budowlanych z dnia 29 grudnia 2017 r. na dzień 26 marca 2018 r. Termin realizacji zamówienia wydłużony został o 86 dni. Powodem zawarcia aneksu były niekorzystne warunki atmosferyczne - opady deszczu dodatkowo pogarszające warunki wykonywania kanalizacji sanitarnej oraz brak możliwości wykonywania warstw asfaltowych - niskie temperatury oraz opady deszczu ze śniegiem.

ni T-2

1.4. Wskaźniki produktu i rezultatu

Wskaźniki produktu zostały osiągnięte w różnym stopniu w zależności od stopnia zaawansowania robót bądź ich zakończenia. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie datą graniczną osiągnięcia wskaźników produktu jest 31.12.2020r. – Oświadczenie beneficjenta ws. wskaźników produktu z dnia 13 lutego 2020r. – akta kontroli. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie datą graniczną osiągnięcia wskaźników rezultatu jest 31.12.2021r. i w związku z tym nie ma podstaw aby je weryfikować na tym etapie.

1.5. Finansowa realizacja projektu

Finansowa realizacja projektu została zrealizowana zgodnie z umową i wnioskiem o dofinansowanie.

Beneficjent prowadzi wyodrębnione dla projektu rachunki bankowe.

W ramach projektu płatności były realizowane z kont wskazanych w umowie o dofinansowanie za wyjątkiem omyłkowej zapłaty odszkodowania w dniu 23.10.2018r. – decyzja GKN-II.683.7.2018.AM z rachunku bieżącego jednostki.

Zespół kontrolujący potwierdził, że beneficjent prowadzi dla projektu wyodrębnioną ewidencję księgową.

W ramach projektu podatek VAT był kwalifikowany w zakresie postępowań/inwestycji podanych w ppkt 5.7. części B niniejszej Informacji pokontrolnej.

Nie stwierdzono podwójnego finansowania wydatków.

Wydatki rozliczane we wnioskach o płatność są zgodne z programem operacyjnym oraz zasadami unijnymi i krajowymi, w tym z właściwymi Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności.

1.6. Wspólnotowe polityki horyzontalne

Do dnia kontroli projekt jest realizowany zgodnie z politykami horyzontalnymi określonymi we wniosku o dofinansowanie.

1.7. Weryfikacja prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych w ramach Projektu

Do dnia kontroli projekt w zakresie prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych był realizowany zgodnie z umową o dofinansowanie.

1.8. Weryfikacja prawidłowości przechowywania dokumentacji dotyczącej Projektu

Projekt w zakresie prawidłowości archiwizacji/przechowywania dokumentacji jest realizowany zgodnie z umową o dofinansowanie.

1.9. Zgodność wydatków w projekcie z przepisami krajowymi (w szczególności ustawą Prawo zamówień publicznych) i unijnymi w zakresie udzielania zamówień publicznych

Postępowania o udzielenie zamówień publicznych o sygnaturach NZ.8161.117.2017, NZ.8161.60.2019, NZ.8161.73.2019, nie zostały przeprowadzone zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych.

Umowy z wykonawcami zrealizowane są zgodnie z ich założeniami.

Zmiany do umów z wykonawcami nr 116/IN/2017, 064/IN/2019, 078/IN/2019 nie zostały wprowadzone zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych.

Informacja beneficjenta z dnia 11.02.2020r. dotycząca zawartych/nie zawartych aneksów do umów z wykonawcami – akta kontroli (dokumentacja przetargowa).

13.12.2020

łącznie termin realizacji zamówienia (aneks nr 1 oraz aneks nr 2) został wydłużony aż o 95 dni. Zamawiający przewidział kary umowne (zgodnie z umową z dnia 9 listopada 2017 r o numerze 116/IN/2017) za zwłokę w realizacji przedmiotu umowy (0,5% wynagrodzenia brutto za każdy dzień zwłoki w wykonaniu przedmiotu umowy). Kary umowne przez Beneficjenta nie zostały naliczone.

Beneficjenta w trakcie kontroli został poproszony przez Zespół Kontrolujący o wyjaśnienia dotyczące powodu wydłużenia terminu realizacji zamówienia. Beneficjent przedstawił w trakcie kontroli dokumenty, które nie uzasadniały zmiany terminu realizacji umowy aż o 95 dni.

Termin pierwotny realizacji umowy miał wynosić 42 dni. (tj. od 9 listopada 2017 r. do dnia 20 grudnia 2017 r.) W związku z powyższym należy stwierdzić, że zmiana terminu realizacji przedmiotu umowy była zmianą istotną.

W przedmiotowym postępowaniu przetargowym o udzielenie zamówienia zmiana terminu wykonania zamówienia nastąpiła z naruszeniem zapisów art. 144 ust. 1 ustawy Pzp.

3.2 Zamówienie pn.: „Przebudowa drogi – ulicy Jana Pawła II w zakresie budowy drogi dla rowerów i przebudowy chodnika w Radomiu w ramach projektu pn. „Rozwój infrastruktury w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Miasta Radomia oraz Powiatu Radomskiego” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego RPO WM 2014 – 2020” – sygnatura postępowania NZ.8161.60.2019 (pozycja nr 6 harmonogramu zamówień publicznych).

Naruszenie § 14 ust. 1 Umowy o dofinansowanie nr RPMA.04.03.01-14-9828-00 w związku z naruszeniem art. 144 ust. 1 Pzp polegającym na dokonaniu istotnej zmiany umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy (wydłużenie terminu realizacji umowy).

Pomniejszenie: 25%

Zgodnie z treścią art. 144 ust. 1 Pzp obowiązującego w dniu wszczęcia postępowania:

„Zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

1) zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres, w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, i charakter oraz warunki wprowadzenia zmian;

2) zmiany dotyczą realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione łącznie następujące warunki:

a) zmiana wykonawcy nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności dotyczących zamienności lub interoperacyjności sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach zamówienia podstawowego,

b) zmiana wykonawcy spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego,

c) wartość każdej kolejnej zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej.”

10.12

W przedmiotowym postępowaniu termin realizacji zamówienia określony został przez Zamawiającego na 10.12.2019 r. Umowa z wybranym wykonawcą również określiła termin realizacji zamówienia na 10.12.2019 r. r. Dodatkowo Zamawiający przewidział kary umowne za zwłokę w realizacji przedmiotu umowy (0,5% wynagrodzenia brutto za każdy dzień zwłoki w wykonaniu przedmiotu umowy).

Zamawiający wydłużył pierwotny termin realizacji umowy który został określony w ogłoszeniu o zamówieniu do 15.04.2020 r. Termin realizacji zamówienia wydłużony został zatem o 127 dni.

Przepis art. 144 ust. 1 Pzp nie wskazuje, jakie zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego należy traktować jako istotne, jednak zmiana zamówienia publicznego w czasie jego trwania może być uznana za istotną, jeżeli wprowadza ona warunki, które - gdyby zostały ujęte w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówienia - umożliwiłyby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy zostali pierwotnie dopuszczeni, lub umożliwiłyby dopuszczenie innej oferty niż ta, która została pierwotnie dopuszczona.

Zamawiający powołując się na zapisy § 8 ust. 1 lit. a) umowy nr 064.IN/2019 z 02.10.2019 r. aneksem nr 1 z 9.12.2019 r. wydłużył termin realizacji zamówienia do 23.12.2019 r. Następnie w dniu 20.12.2019 r. powołując się na te same zapisy umowy pierwotnej aneksem nr 2 wydłużono termin realizacji zamówienia do 15.04.2020 r. Pierwotny termin realizacji zamówienia, który wynosił 68 dni (od 2.10.2019 r. do 10.12.2019 r.) wydłużony został o 127 dni.

Zgodnie z zapisami § 8 ust. 1 lit. a) umowy nr 064.IN/2019 z 02.10.2019 r.: „Zamawiający przewiduje możliwość wydłużenia terminu realizacji umowy maksymalnie o okres odpowiadający okresowi trwania przeszkody uniemożliwiającej realizację przedmiotu umowy, jeżeli w trakcie obowiązywania umowy wystąpią okoliczności uniemożliwiające jej realizację zgodnie z warunkami opisanymi w umowie, za które odpowiedzialności nie ponosi Wykonawca ani Zamawiający....”.

Beneficjent nie przedstawił w trakcie kontroli dokumentów uzasadniających wydłużenie terminu realizacji umowy o 127 dni. Biorąc pod uwagę krótki termin realizacji zadania przewidziany w ogłoszeniu o zamówieniu (do 10.12.2019 r.) oraz kary umowne za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy (0,5% wynagrodzenia brutto za każdy dzień zwłoki) należy stwierdzić, że zmiana terminu realizacji przedmiotu umowy była zmianą istotną.

W przedmiotowym postępowaniu przetargowym o udzielenie zamówienia zmiana terminu wykonania zamówienia nastąpiła z naruszeniem zapisów art. 144 ust. 1 ustawy Pzp. Zamawiający nie przedstawił dokumentów uzasadniających 127 dniowy „okres trwania przeszkody uniemożliwiającej realizację przedmiotu umowy”. Wprowadzona zmiana jest zmianą istotną. Możliwość wydłużenia terminu realizacji przedmiotu zamówienia bez konieczności płacenia kar umownych za zwłokę w wykonaniu przedmiotu zamówienia gdyby została ujęta w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówienia - umożliwiłaby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy zostali pierwotnie dopuszczeni, lub umożliwiłyby dopuszczenie innej oferty niż ta, która została pierwotnie dopuszczona.

3.3 Zamówienie pn.: „Przebudowa drogi gminnej – ul. Św. Brata Alberta w Radomiu w zakresie budowy drogi dla rowerów, chodnika i zielenca bez naruszenia krawężnika w ramach projektu pn. „Rozwój infrastruktury w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Miasta Radomia oraz Powiatu Radomskiego”

współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego RPO WM 2014-2020.” – sygnatura postępowania NZ.8161.73.2019 (pozycja nr 10 harmonogramu zamówień publicznych)

Naruszenie § 14 ust. 1 Umowy o dofinansowanie nr RPMA.04.03.01-14-9828-00 w związku z naruszeniem art. 144 ust. 1 Pzp polegającym na dokonaniu istotnej zmiany umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy (wydłużenie terminu realizacji umowy).

Pomniejszenie: 25%

Zgodnie z treścią art. 144 ust. 1 Pzp obowiązującego w dniu wszczęcia postępowania:

„Zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

1) zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres, w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, i charakter oraz warunki wprowadzenia zmian;

2) zmiany dotyczą realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione łącznie następujące warunki:

a) zmiana wykonawcy nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności dotyczących zamienności lub interoperacyjności sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach zamówienia podstawowego,

b) zmiana wykonawcy spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego,

c) wartość każdej kolejnej zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej.”

W przedmiotowym postępowaniu termin realizacji zamówienia określony został przez Zamawiającego na 20.12.2019 r. Umowa z wybranym wykonawcą również określiła termin realizacji zamówienia na 20.12.2019 r. r. Dodatkowo Zamawiający przewidział kary umowne za zwłokę w realizacji przedmiotu umowy (0,5% wynagrodzenia brutto za każdy dzień zwłoki w wykonaniu przedmiotu umowy).

Zamawiający wydłużył pierwotny termin realizacji umowy który został określony w ogłoszeniu o zamówieniu do 15.04.2020 r. Termin realizacji zamówienia wydłużony został zatem o 117 dni.

Przepis art. 144 ust. 1 Pzp nie wskazuje, jakie zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego należy traktować jako istotne, jednak zmiana zamówienia publicznego w czasie jego trwania może być uznana za istotną, jeżeli wprowadza ona warunki, które - gdyby zostały ujęte w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówienia - umożliwiłyby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy zostali pierwotnie dopuszczeni, lub umożliwiłyby dopuszczenie innej oferty niż ta, która została pierwotnie dopuszczona.

Zamawiający powołując się na zapisy § 8 ust. 1 lit. a) umowy nr 078.IN/2019 z 06.11.2019 r. aneksem nr 1 z 19.12.2019 r. wydłużył termin realizacji zamówienia do 15.04.2020 r. Pierwotny termin realizacji zamówienia, który wynosił 45 dni (od 6.11.2019 r. do 20.12.2019 r.) wydłużony został o 117 dni.

Zgodnie z zapisami § 8 ust. 1 lit. a) umowy nr 078.IN/2019 z 06.11.2019 r.: „Zamawiający przewiduje możliwość wydłużenia terminu realizacji umowy maksymalnie o okres odpowiadający okresowi trwania przeszkody uniemożliwiającej realizację przedmiotu umowy, jeżeli w trakcie obowiązywania umowy wystąpią okoliczności uniemożliwiające jej realizację zgodnie z warunkami opisanymi w umowie, za które odpowiedzialności nie ponosi Wykonawca ani Zamawiający....”.

Beneficjent nie przedstawił w trakcie kontroli dokumentów uzasadniających wydłużenie terminu realizacji umowy o 117 dni. Biorąc pod uwagę krótki termin realizacji zadania przewidziany w ogłoszeniu o zamówieniu (do 20.12.2019 r.) oraz kary umowne za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy (0,5% wynagrodzenia brutto za każdy dzień zwłoki) należy stwierdzić, że zmiana terminu realizacji przedmiotu umowy była zmianą istotną.

W przedmiotowym postępowaniu przetargowym o udzielenie zamówienia zmiana terminu wykonania zamówienia nastąpiła z naruszeniem zapisów art. 144 ust. 1 ustawy Pzp. Zamawiający nie przedstawił dokumentów uzasadniających 117 dniowy „okres trwania przeszkody uniemożliwiającej realizację przedmiotu umowy”. Wprowadzona zmiana jest zmianą istotną. Możliwość wydłużenia terminu realizacji przedmiotu zamówienia bez konieczności płacenia kar umownych za zwłokę w wykonaniu przedmiotu zamówienia gdyby została ujęta w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówienia - umożliwiłaby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy zostali pierwotnie dopuszczeni, lub umożliwiłaby dopuszczenie innej oferty niż ta, która została pierwotnie dopuszczona.

4. STWIERDZONA KWOTA NIEPRAWIDŁOWOŚCI: 421 015,52 zł (w tym: 336 812,41 zł EFRR, 37 891,40 zł BP, 46 311,71 zł środki własne)

Zgodnie z § 5. ust. 1. rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016r. (Załącznik do obwieszczenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 20 kwietnia 2018 r., poz. 971), w przypadku gdy skutki finansowe stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej są pośrednie, rozproszone, trudne do oszacowania lub gdy nieprawidłowość indywidualna mogłaby zniechęcić potencjalnych wykonawców do złożenia oferty lub wniosku o udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia obniżenie wartości korekty finansowej lub obniżenie wartości pomniejszenia oblicza się według wzorów:

1) w przypadku obniżenia wartości korekty finansowej:

$$Wk = W\% \times Wkw \times Wś,$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

Wk – wartość korekty finansowej,

Wkw – wartość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych dla danego zamówienia,

Wś – procentowa wartość współfinansowania UE,

W% – stawka procentowa;

11.1.20

2) w przypadku obniżenia wartości pomniejszenia:

$$Wp = W\% \times Wkw,$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

Wp – wartość pomniejszenia,

Wkw – wartość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych dla danego zamówienia,

W% – stawka procentowa;

Zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016r., w przypadku stwierdzenia w ramach jednego zamówienia kilku nieprawidłowości indywidualnych wartość korekt finansowych lub pomniejszeń nie podlega sumowaniu. Do wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości indywidualnych stosuje się jedną korektę finansową lub jedno pomniejszenie o najwyższej wartości.

1. Postępowanie: Przebudowa chodnika na ciąg pieszo – rowerowy wzdłuż ul. Kozienickiej na odcinku od ul. Towarowej do wiaduktu kolejowego w Radomiu o sygnaturze: NZ.8161.117.2017. W skontrolowanym postępowaniu stwierdzono naruszenia ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017., poz. 1579 z późn. zm.) – (pozycja 3 harmonogramu zamówień publicznych) - „Niedozwolona zmiana postanowień zawartej umowy w sprawie zamówienia lub umowy koncesji” – poz. 28 Załącznika do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016r.– stawka procentowa 25%.

2. Zamówienie pn.: „Przebudowa drogi – ulicy Jana Pawła II w zakresie budowy drogi dla rowerów i przebudowy chodnika w Radomiu w ramach projektu pn. „Rozwój infrastruktury w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Miasta Radomia oraz Powiatu Radomskiego” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego RPO WM 2014 – 2020” – sygnatura postępowania NZ.8161.60.2019 (pozycja nr 6 harmonogramu zamówień publicznych) - „Niedozwolona zmiana postanowień zawartej umowy w sprawie zamówienia lub umowy koncesji” – poz. 28 Załącznika do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016r.– stawka procentowa 25%.

3. Zamówienie pn.: „Przebudowa drogi gminnej – ul. Św. Brata Alberta w Radomiu w zakresie budowy drogi dla rowerów, chodnika i zieleńca bez naruszenia krawężnika w ramach projektu pn. „Rozwój infrastruktury w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Miasta Radomia oraz Powiatu Radomskiego” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego RPO WM 2014-2020.” – sygnatura postępowania NZ.8161.73.2019 (pozycja nr 10 Harmonogramu zamówień publicznych) - „Niedozwolona zmiana postanowień zawartej umowy w sprawie zamówienia lub umowy koncesji” – poz. 28 Załącznika do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016r.– stawka procentowa 25%.

Faktyczna kwota nieprawidłowości:

Zamówienie pn. - „Przebudowa chodnika na ciąg pieszo – rowerowy wzdłuż ul. Kozienickiej na odcinku od ul. Towarowej do wiaduktu kolejowego w Radomiu” o sygnaturze: NZ.8161.117.2017.

Faktyczna kwota nieprawidłowości stanowiąca korektę finansową: 56 439,43 zł, w tym (80%) EFRR: 45 151,54 zł, (9%)

BP: 5 079,55 zł, (11%) środki własne: 6 208,34 zł.

Faktyczna kwota nieprawidłowości w ujęciu tabelarycznym:

Lp.	Nazwa i nr dokumentu księgowego	Data wystawienia dokumentu	Kwota kwalifikowalna	Kwota dofinansowania z EFRR 80 %	Kwota dofinansowania z BP 9 %	Wkład własny 11%	Nr wniosku o płatność	Data wypłaty środków	Całkowita wartość nieprawidłowości	wartość korekty EFRR 25 %	wartość korekty BP 25%	wartość korekty wkład własny 5%
1	2/01/2018	2018-01-17	59 029,64	47 218,91	5 312,13	6 492,60	RPMA.04.03.01-14-9828/17-001-03	28.12.2018 r.(BP); 14.01.2019 r.(EFRR)	56 439,43	45 151,54	5 079,55	6 208,34
2	2/03/2018	2018-03-23	84 729,58	67 783,67	7 625,66	9 320,25	RPMA.04.03.01-14-9828/17-001-03	28.12.2018 r.(BP); 14.01.2019 r.(EFRR)				
3	3/03/2018	2018-03-29	82 004,51	65 603,61	7 380,40	9 020,50	RPMA.04.03.01-14-9828/17-001-03	28.12.2018 r.(BP); 14.01.2019 r.(EFRR)				
RAZEM			225 757,73	180 606,19	20 318,19	24 833,35			56 439,43	45 151,54	5 079,55	6 208,34

Potencjalna kwota nieprawidłowości stanowiąca pomniejszenie: 364 576,09 zł, w tym (80%) EFRR: 291 660,87 zł, (9%) BP: 32 811,85 zł, (11%) środki własne: 40 103,37 zł.

Potencjalna kwota nieprawidłowości w ujęciu tabelarycznym:

Lp.	Umowa	Kwota kwalifikowalna	Kwota dofinansowania z EFRR 80 %	Kwota dofinansowania z BP 9 %	Wkład własny 11%	Korekta 25%	Całkowita wartość nieprawidłowości	wartość korekty EFRR	wartość korekty BP	wartość korekty wkład własny
1	Umowa nr 064/IN/2019 (poz. nr 6 harmonogramu)	841 958,37	673 566,70	75 776,25	92 615,42	210 489,59	210 489,59	168 391,67	18 344,06	23 153,86
2	Umowa nr 078/IN/2019 (poz. nr 10 harmonogramu)	616 345,99	493 076,79	55 471,14	67 798,06	154 086,50	154 086,50	123 269,20	13 867,79	16 949,51
RAZEM		1 458 304,36	1 166 643,49	131 247,39	160 413,48		364 576,09	291 660,87	32 811,85	40 103,37

Informację pokontrolną sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla jednostki kontrolującej i jednostki kontrolowanej.

10/10/1

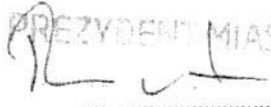
1. Kierownik jednostki kontrolowanej lub osoba przez niego upoważniona może zgłosić w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji pokontrolnej uzasadnione zastrzeżenia do ustaleń zawartych w części A, B i C przedmiotowej informacji.
2. Zastrzeżenia do informacji pokontrolnej wraz z zaakceptowanym w pozostałym zakresie jednym egzemplarzem informacji pokontrolnej kierownik jednostki kontrolowanej lub osoba upoważniona przesyła do jednostki kontrolującej.
3. Jeżeli jednostka kontrolowana nie zgłasza zastrzeżeń do informacji pokontrolnej, kierownik jednostki kontrolowanej lub osoba przez niego upoważniona podpisuje przesłaną informację pokontrolną i przekazuje ją do jednostki kontrolującej w terminie do 14 dni od dnia doręczenia.
4. W przypadku przekroczenia terminu określonego w pkt. 1 kierownik jednostki kontrolującej odmawia rozpatrzenia zgłoszonych zastrzeżeń.

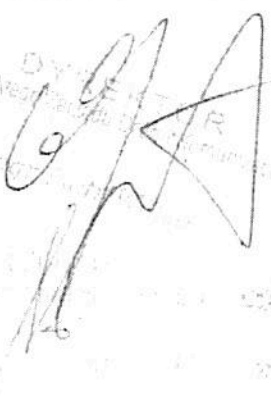
Akceptuję informację pokontrolną nie wnosząc zastrzeżeń//Zapoznałem/am się z informacją pokontrolną wnosząc zastrzeżenia do części A / B / C* stanowiącymi załączniki:

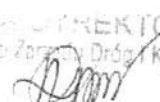
PKT 3 - STwierdzone niepranieżności (PKT: 3.1; 3.2; 3.3)
 uzasadnienie do ww. zastrzeżeń zostało ujęte
 w piśmie przesylnym znak: DA.8170.4.45.2018.D17
 2 DMI A 23.04.2020r.

Jednostka kontrolowana:

PREZYDENT MIASTA

 Radosław Witkowski
 (Data, imię i nazwisko)

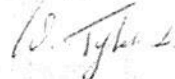

KIEROWNIK ZARZĄDU
 DZIAŁU ZARZĄDU
 DROGI I KOMUNIKACJI

 Artur Dróżdż

Jednostka kontrolująca:

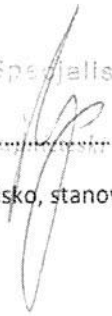
Mazowiecka Jednostka

Wdrażania Programów Unijnych

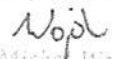
01.04.2020r.

(Data, imię i nazwisko, stanowisko)

Starszy Specjalista
 31.03.2020r.

 (Data, imię i nazwisko, stanowisko)

Starszy Specjalista

 Michał Wojda
 03.04.2020r.

KIEROWNIK BIURA
 ROZWOJU MIASTA

 Jarosław Górski

CZĘŚĆ D – ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie Art. 25 ust. 9 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 oraz Wytocznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 oraz Porozumienia w Sprawie Realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 z dnia 2 lipca 2015 r. zawartego pomiędzy Zarządem Województwa Mazowieckiego, a Mazowiecką Jednostką Wdrażania Programów Unijnych oraz Umowy nr RPMA.04.03.01-14-9828-00 o dofinansowanie projektu pn. „Rozwój infrastruktury w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Miasta Radomia oraz Powiatu Radomskiego”, zawartej w dniu 27.09.2018 r. pomiędzy Województwem Mazowieckim w imieniu, którego działa Zarząd Województwa Mazowieckiego, a beneficjentem – Gminą Miasta Radomia, w a także na podstawie wyników kontroli planowej w trakcie realizacji projektu w miejscu realizacji projektu/w siedzibie beneficjenta/w miejscu przechowywania dokumentów – przeprowadzonej w terminie od 29 stycznia do 5 marca 2020 r., przedstawionych w części A, B i C niniejszej Informacji pokontrolnej, przekazuję Panu zalecenia pokontrolne.

1. Kwota nieprawidłowości

Kwota nieprawidłowości: 421 015,52 zł (w tym: 336 812,41 zł EFRR, 37 891,40 zł BP, 46 311,71 zł środki własne)

2. Sposób usunięcia uchybień/nieprawidłowości

2.1 Faktyczna kwota nieprawidłowości stanowiąca korektę finansową

Zgodnie z § 12 ust. 1 Umowy o dofinansowanie nr RPMA.04.03.01-14-9828/17-00, zaleca się wyrażenie zgody na pomniejszenie kolejnych płatności na rzecz beneficjenta w ramach kolejnych wniosków o płatność o stwierdzoną kwotę korekty finansowej w wysokości **56 439,43 zł** lub zwrot środków w wysokości **50 231,09 zł (środki EFRR: 45 151,54 zł, środki Budżetu Państwa: 5 079,55 zł)** wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dat przekazania środków w ramach poszczególnych Wniosków o płatność:

- 45 151,54 zł od dnia 14.01.2019 r. (data przekazania środków EFRR w ramach wniosku o płatność nr RPMA.04.03.01-14-9828/17-001-03);

- 5 079,55 zł od dnia 28.12.2018 r. (data przekazania środków BP w ramach wniosku o płatność nr RPMA.04.03.01-14-9828/17-001-03);

W przypadku, gdy kwota nieprawidłowości podlegać będzie zwrotowi, należy ją zwrócić wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, na rachunek nr 38 1020 1026 0000 1402 0285 0493 w Banku PKO Bank Polski w terminie 14 dni od otrzymania Informacji pokontrolnej z zaleceniami zawartymi w części D. Dokonując zwrotu środków Beneficjent, w tytule przelewu zamieszcza informacje wskazane w § 10 ust. 13 Umowy o dofinansowanie nr RPMA.04.03.01-14-9828/17-00:

- numer projektu;
- datę i kwotę otrzymanej płatności, której dotyczy zwrot;
- tytuł zwrotu zawierającego m.in. wskazanie rodzaju należności i kwoty (należność główna, odsetki umowne, odsetki karne, odsetki wygenerowane na rachunku bankowym od środków dofinansowania);
- klasyfikację budżetową zwracanych środków (paragraf).

W przypadku zwrotu na podstawie art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych należy dodatkowo wskazać nr decyzji o zwrocie środków.

W przypadku wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności na rzecz beneficjenta, należy przekazać powyższą zgodę, wynikającą ze stwierdzonych nieprawidłowości z kwoty wnioskowanej do refundacji w ramach wniosku o płatność, w którym będzie ujęty nieprawidłowy wydatek, do Wydziału Kontroli Projektów EFRR.

Przedmiotową zgodę proszę o przekazanie w formie pisemnej zgodnie z poniższym pouczeniem.

Dopuszcza się całkowite lub częściowe usunięcie nieprawidłowości poprzez potrącenie kwoty nieprawidłowości z nie wypłaconych do tej pory środków. W przypadku wyboru takiego wariantu zobowiązuje się do ustalenia warunków usunięcia nieprawidłowości indywidualnie z osobą odpowiedzialną za wdrożenie projektu ze strony MJWPU

i poinformowanie o poczynionych ustaleniach Wydział Kontroli Projektów EFRR w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

2.2 Potencjalna kwota nieprawidłowości.

Zgodnie z § 12 Umowy o dofinansowanie nr RPMA.04.03.01-14-9828/17-00, zaleca się pomniejszenie wartości wydatków kwalifikowanych we wniosku o płatność, w którym będzie ujęty nieprawidłowy wydatek o kwotę wydatków nieprawidłowych w wysokości 364 576,09 zł (EFRR: 291 660,87 zł; BP: 32 811,85 zł; środki własne Beneficjenta: 40 103,37 zł).

POUCZENIE

Zobowiązuje się jednostkę kontrolowaną do pisemnego poinformowania jednostki kontrolującej o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz realizacji zaleceń pokontrolnych lub przyczynach niepodjęcia odpowiednich działań nałożonych na nią w ramach Informacji pokontrolnej CZĘŚĆ D - ZALECENIA POKONTROLNE, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszej Informacji. W przypadku niepodjęcia przez jednostkę kontrolowaną odpowiednich działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości podlegającej zwrotowi, zgodnie z art. 207 ust. 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jednostka kontrolująca wydaje decyzję o której mowa w art. 207 ust. 9 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zobowiązującą do zwrotu nieprawidłowo wydatkowanych środków wraz z odsetkami w ciągu 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Starszy Specjalista

Wojda
Mieczysław Wojda
03.04.2020r

01.04.20
16. Jętko J.
Starszy Specjalista

30.03.2020
Danuta Kujawa-Łęski

.....
(data i podpisy członków Zespołu kontrolującego)

p.o. Dyrektora

Mariusz Frankowski

.....
(data i podpis Dyrektora MJWPU)

/ Nie dotyczy*

* Niepotrzebne wykreślić.